

Fuster i Barça, més que una relació

El passat 11 de juny els màxims representants del FC Barcelona, amb el seu president, Joan Laporta, al capdavant, van tornar a Sueca, una població on, fa poc menys de trenta anys, el Barça hi confirmà una de les seves essències vitals: el compromís amb un poble i amb una cultura. Joan Fuster en fou l'amfitrió, el nexa d'unió i l'excusa ineludible. El futbol, només una avinentesa.

Joan Laporta i Enric Beltran, els seus directius no se n'han cansat, de repetir-ho en els darrers mesos: "Volem tornar el Barça al país." Lluny de perpetuar-se en una promesa electoral, la primera temporada de l'anomenada "generació del Powerpoint" ha confirmat, per sobre de resultats esportius, l'esperat canvi d'estil i s'ha blindat positivament el compromís del club amb la identitat nacional. Coincidència o no, un dels darrers actes socials de la temporada s'ha celebrat aquesta setmana passada a Sueca, seu d'una de les penyes barcelonistes més dinàmiques i històriques del País Valencià. I escenari també d'unes trobades, a mig camí entre el fet cultural, polític i esportiu, que es van produir entre 1970 i 1977 a la vila que va veure néixer i morir Joan Fuster.

Fuster-Carabén, l'origen de les trobades. Cada dilluns i durant molts anys, Enric Beltran i Joan Fuster feien junts el trajecte Sueca-València-Sueca per carretera. De fet, per aquestes ocasions, Beltran, economista de professió, exercia de xofer, ja que Fuster mai no va conduir un automòbil. Han passat molts anys, però l'Enric encara recorda amb emoció aquells curts i intensos viatges en què parlaven "de política, de la llengua i de tot el que caldria fer quan morís Franco". Rarament parlaven de futbol, ja que Fuster no fou aficionat a aquest esport—de fet no en fou de cap, com escriví ell mateix: "No he sentit mai la menor inclinació a practicar cap esport—una temporada, el pòker, que no sé si és un esport però sí que és un joc, i el vaig deixar córrer de seguida"—. La qüestió del futbol i, concretament, del Barça, va sor-

gir per primera vegada quan Enric Beltran expressà al seu amic la decepció per no haver aconseguit una entrada per a un partit entre l'equip blaugrana i el Reial Madrid. Fuster li va respondre amb un "Cristo! Això t'ho arregle jo". A l'escriptor l'unia una molt bona amistat amb el tresorer del FC Barcelona, Armand Carabén, i amb només una telefonada s'arreglà la situació. L'amistat entre ambdós venia de lluny i per camins que no tenien res a veure amb el futbol. Sovint acompanyats de Vicent Ventura, compartiren tertúlies polítiques i culturals en cercles antifranquistes—sobretot al domicili d'Oriol Folch— a la Barcelona dels cinquanta. Arran d'aquelles trobades, Carabén, personatge molt compromès amb la cultura catalana, va impulsar l'editorial AC i no dubtà a demanar a Fuster que inaugurés el fons editorial. El de Sueca acceptà amb *Diccionari per a ociosos*. Amb aquesta editorial domiciliada al Principat d'Andorra, Carabén edità obres de Josep Pla, J. M. Ainaud, Joaquim Maluquer i molts d'altres, i encara altres títols de Fuster (*Cansar-se d'esperar i Gent*).

Fallers, sopars i xerrades. Gràcies a la intercessió de Fuster, Enric Beltran va poder anar al Camp Nou. Des de l'aleshores els seguidors barcelonistes de Sueca ja sabien que el contacte amb el club era l'escriptor del carrer de Sant Josep: "Fuster no anava mai a veure un partit—recorda Beltran—, però podíem comptar amb una 'credencial' seva si ens feia falta." Efectivament, Fuster només va anar una vegada al Camp Nou. Va ser l'11 de maig de 1975, per presenciar un Barça-Madrid. Es quedà entre perplex i espan-

Dalt, sopar a Sueca a mitjan anys setanta entre membres de la junta del FC Barcelona (amb el president Montal al capdavant) i personalitats del País Valencià (amb Joan Fuster). A sota, xerrada sobre barcelonisme, a la mateixa època.

tat davant la munió de persones, més de cent mil, que es congregaren a l'Estadi. En un article posterior al *Butlletí del FC Barcelona* analitza el que ha vist al coliseu barcelonista: "Des de la seua tribuna, el soci aplaudeix, increpa, clama: insulta potser l'entrenador, o malparla dels directius. És la seua feina. Ell vol guanyar: que guanyen els seus."

L'any 1972, quatre joves suecans, els germans Pep i Ricardo Juan, Ramonet Matosses i Pepe Serrano, van viatjar a Barcelona amb la idea de fer faller d'honor de la falla de la plaça Cervantes el president del FC Barcelona, Agustí Montal. El contacte amb els directius del club el va fer, com era d'esperar, Joan Fuster. No cal dir que Montal accedí a la proposta i, a més, regalà quatre entrades als atrevits suecans. El president del

Barça i altres directius de l'entitat, per mediació de Carabén, també havien conegut Fuster en els recordats sopars que l'expedició barcelonista celebrava a la Casa Catalunya de València des de 1970 aprofitant el partit entre l'equip gran de la capital del Túria i els blaugrana. Enric Beltran recorda aquestes trobades com un pretext per parlar de la situació dels Països Catalans, sobretot de la llengua catalana. "De futbol, se'n parlava més aviat poc", recorda. Amb tot, el 27 de febrer de 1971 se celebrà una conferència a la Casa del Cotó sobre temes de futbol a la qual va assistir Fuster. En un article publicat a *Serra d'Or* el mes de març d'aquell any Fuster recordava que feia poc temps que un grup d'intel·lectuals barcelonins expressaren el seu entusiasme pel futbol i pel fenomen Barça. Fus-

ter es mostrava escèptic que aquesta situació es pogués produir a la seva terra: "No crec que a València pugui muntar-se una operació paral·lela. Potser per falta d'intel·lectuals, ai! No ho sé", escrigué. I quedà sorprès de l'afluència de públic en aquella xerrada: "La sala era plena de gom a gom. 'Hi ha tres vegades més de gent que quan tu hi dones una conferència', vaig dir al professor Joan Reglà, que tenia a la vora."

Els sopars a la Casa de Catalunya, que organitzava Santiago Ninet, només van durar fins el 1972, ja que es comenta que els responsables de l'entitat no volien problemes de caire polític. Parlar de nacionalisme i de la situació de la llengua al País Valencià encara espantava molta gent. El cas és que un grup de suecans, entre els quals el doctor Luis Martí, Salvador Galve, Pepe Fos, Gaspar Jordan i Enric Beltran, van pensar de traslladar els sopars de germanor a la capital de la Ribera Baixa i fundar-hi una penya barcelonista. La proposta es formalitzà oficialment el desembre de 1973 i Ricardo Piera en fou el primer president. Joan Fuster va recomanar als entusiastes barcelonistes que bategessin l'agrupació amb el nom de Penya Barcelonista Ribera Baixa i no de Sueca, ja que així podria agrupar tots els "culés" de la comarca. En aquells temps, la policia de Sueca sospitava que tot plegat era una excusa per encobrir la formació d'algun partit polític contrari a la dictadura.

Barça-Sueca. Una complicitat recordada. Pels volts de Nadal de 1973 es va celebrar el primer sopar oficial que feia la Penya Barcelonista Ribera Baixa, al qual van assistir Agustí Montal, Armand Carabén i altres directius (Garcia Surroca, Jordi Martí, Raimon Carrasco, Josep Lluís Vilaseca i Ferran Riba). Beltran recorda que aquell dia "van arribar als carrer de la població tres cotxassos negres", que conduïren la cúpula directiva barcelonista al domicili de Joan Fuster primer i a la societat recreativa El Sequial, situada als Porxets, on la nova penya barcelonista hi tenia la seua social, després. Posteriorment se celebrà un sopar al Perelló. La nova penya barcelonista en fou l'amfitriona. Les paraules i les anècdotes de Fuster, el centre d'aten-

Fuster, a casa seva, amb membres de la junta del FC Barcelona, l'any 1973 (Montal, Carabén, Rosell, Garcia Surroca, Fuster, Martí i Josep Lluís Vilaseca). A la dreta, al mateix lloc, el 2004: Ferran Beltran, Antoni Rovira, Salvador Gil, Joan Laporta, Eliseu Climent i Xavier Cambra.

ció. Raimon Carrasco recorda que aquelles trobades “sempre van estar presidides per la solidaritat, la germanor i l’humanisme”. Montal recordava a EL TEMPS aquells desplaçaments a València, “on em convidaven en Joan Fuster, l’Eliseu Climent i tota la colla i on em sentia molt a gust. Ells em parlaven de la polèmica dels blavers i de la situació del català al País Valencià. Una vegada, després de donar un clauer al president de la penya de la Ribera Baixa, en Fuster em va corregir perquè vaig dir *llavero* en lloc de clauer”.

Els anys següents, i sempre que el Barça “baixava” a Mestalla, la junta barcelonista feu parada i fonda al Perelló per continuar les converses amb Fuster i altres intel·lectuals o polítics que se sumaren a les trobades, com Santiago Ninet, Ernest Lluch, J. L. Romeral o Vicent Ventura. Aquest, tot i no ser un gran aficionat al futbol, en un dels primers sopars va demanar a Armand Carabén si podria tocar la gran estrella del futbol mundial, Johan Cruyff. L’holandès havia arribat a Barcelona de la mà de Carabén i s’havia convertit en un ídol sociològic. Fins i tot Josep Pla li dedicà un article sencer.

Són moltes les anècdotes i històries que es conten d’aquelles trobades, la més recordada, la que va transcórrer durant el darrer sopar que es feu al Perelló, el 9 d’abril de 1977, dissabte de glòria, quan va arribar la notícia de la legalitza-

ció del Partit Comunista d’Espanya. Tot i que cap dels directius del Barça present al sopar no militaven en aquesta formació política, la notícia va ser rebuda amb molta alegria, i molts dels assistents no van dubtar a celebrar-ho amb cava i fumar-se alguns havans.

Però aquell any també es va produir la dimissió de Montal, que seria substituït per Raimon Carrasco. Després arribaria la llarga presidència de Josep Lluís Núñez, amb el qual es van posar punt i final als sopars barcelonistes a la Ribera Baixa. L’actual president de la penya barcelonista de Sueca, Ferran Beltran –fill

d’Enric Beltran–, artífex de la represa de la penya l’any 1989, juntament amb el seu germà Jordi i altres suecans, argumenta que tot plegat responia a “sensibilitats diferents” entre els uns (la junta de Montal) i els altres (junta de Núñez i Gaspart). Ara, Joan Laporta i el seu equip han recuperat unes essències perdudes durant molts anys. I Sueca els ha rebut amb els braços oberts. Perquè allà hi ha la Penya Barcelonista de la Ribera Baixa, “molt més que una penya”, com assenyalen Beltran pare i fill.

Jordi Finestres

Un dia de juny, a Sueca

Com si hagués arribat una estrella de cinema. Però una d’aquelles de debò, de les que desperten passions i mouen un núvol de periodistes, i un altre de vergonyosos adolescents caçadors d’autògrafs, i encara un de senyores alçant xiquets per immortalitzar-los al costat de l’ídol, i un altre de curiosos que s’acosten en veure el rebombori i que s’hi queden, és clar, que mira qui ha vingut, no t’ho creuràs.

És impossible la indiferència si qui arriba al bell mig de la plaça de l’ajunta-

ment, en dia de mercat, és Joan Laporta. Que somriu, amable, i signa i es fa fotografies i encaixa mans i agafa xiquets, sempre amb una cortesia extrema, sempre dedicant tota l’atenció a cadascuna de les persones –centenars– que se li adreçaran, amb més o menys traça, al llarg del matí.

Som a Sueca, capital de la Ribera Baixa. És 11 de juny i fa un dia de sol que voreja l’estiu. D’aquí a uns minuts hi haurà la recepció a l’ajuntament, l’homenatge a Fuster, el dinar d’aniversari. Ferran Beltran (“fill d’Enric”, es presen-